

#FACETOFACE ROELIE POST

fotografie LAURA KEIZER FOTOGRAFIE

tekst ALBERT BOUWMAN

“Nog steeds geen rechtvaardigheid voor ‘adoptiekinderen’...”

“Het is een oorlog en je kunt die niet zomaar stoppen. Eenzijdig zeggen ‘ik hou op’ is hen de mogelijkheid geven om me wat aan te doen. Ik kan niet anders dan doorgaan. Mijn gezicht en verhaal moeten blijvend door de media worden opgepikt, want als ik een tijdlang niet meer in de media voorkom, hebben ze een gemakkelijke manier om mij uit de weg te ruimen. Maar bovenal moet kinderhandel worden gestopt. Daarom zet ik mij al zestien jaar in om het verzwegen verhaal te vertellen van de kinderhandel, die onder het mom van ‘adoptie’ door de Europese Commissie wordt gesteund.”
Roelie Post vertelt...

Roelie Post zit ondergedoken, ergens in het Noorden van het land, terwijl ze een huis in Brussel heeft. Ze vertelt hoe ze door de Europese Commissie wordt bedreigd. Voor iemand die ondergedoken is, komt ze openhartig over. Haar voordeur staat open. Gekleed in het zwart, met haar haar in een staart, begint ze haar verhaal.

EUROPESE COMMISSIE

“Thuis voel ik me hier niet. Ik zit hier inmiddels al zes jaar, maar ik ben hier tot nog toe nooit geland”, zeg ze. Het huis voelt desondanks wel knus aan. Aan de boeken die in de boekenkast staan, is te merken dat Roelie een tegenstrijdige smaak heeft. Met auteurs als Paulo Coelho en John Rawls spreekt er een geloof in uit dat de wereld een goede plek kan zijn waar ieder zijn hart kan volgen. Geheel in strijd met die boodschap staan er ook boeken van Franz Kafka en Machiavelli, die getuigen van een ongrijpbare wereld waarin je wordt gedomineerd door machten. Of dat die macht op slinkse wijze naar je eigen hand moet zien te zetten.

Zelf heeft Roelie ook een boek geschreven: The untold story of the Romanian ‘orphans’. Het is één van de resultaten van haar werk. Tot zes jaar geleden werkte ze op 200 meter afstand van het hoofdkwartier van de Europese Commissie in haar eigen huis in Brussel. Daar heeft ze tien jaar gewerkt. Officieel onder de titel van ‘NGO Against Child Trafficking’, maar op de loonlijst van de Europese Commissie.

LEVENDIGE KINDERHANDEL

Al sinds de jaren 80 is Roelie werkzaam voor de Europese Commissie. In 1999 – een paar jaar na het afronden van haar studie Politicologie – krijgt ze een taak als Task Manager voor de rechten van kinderen in Roemenië.

Roelie Post: “Ik was volledig blanco in deze materie. Ik kreeg van mijn voorganger een dossier op mijn bureau met de mededeling: ‘Veel succes’. Zonder opdracht ben ik mezelf gaan verdiepen in de materie. Het dossier was cruciaal, omdat er veel te doen was over het adoptiebeleid in Roemenië. Het land wilde toetreden tot de EU, maar er bestond een flink aantal schandalen rondom de

interlandelijke adoptie. Roemenië bleek het enige land waar er een levendige handel in kinderen voor adoptie was.”

Terwijl ze erover praat, pakt ze haar werk erbij en bladert er door heen. “Het frappante aan het hele systeem is dat die adoptiestromen intact gehouden werden door machtige zakenlui en lobbyisten. Zelfs regeringsfunctionarissen waren erbij gebaat die stroom te laten voor wat die was.” Het lukt de Europese Commissie, dankzij Roelie Post, om de adoptiepraktijken lam te leggen. De wetgeving wordt per januari 2005 aangepast aan de West-Europese normen en waarden. Roemenië treedt in 2007 toe tot de EU.

“UW KIND IS OVERLEDEN”

Case closed? Roelie lacht. “Nee, natuurlijk niet. We hebben het misschien voor elkaar gekregen om de kinderhandel in Roemenië aan banden te leggen, maar die praktijken verschoven naar andere landen. En maakt ook daar slachtoffers. De kinderen zijn vaak onder erbarmelijke omstandigheden weggehaald bij hun ouders. Er zijn voorbeelden van ouders die hun kind ziek naar het ziekenhuis brachten. Later werd dan gezegd: ‘Uw kind is overleden’. Het kind werd voor tienduizenden euro’s naar een ander land verhandeld. Wellicht een stuk welvarender dan het anders gewend was geweest, maar op den duur blijken veel van die kinderen tegen identiteitsproblemen aan te lopen. Die willen weten wat er speelt en wat hun geschiedenis is. Ik wilde en wil mij er nog steeds hard voor maken om die kinderen te helpen en om herhaling te voorkomen.”

De nobele insteek van Roelie wordt bij de aanstelling van een nieuwe Commissie – de Europese Commissie verandert elke vijf jaar van samenstelling – niet gewaardeerd. In 2004 wordt haar door haar leidinggevende medegedeeld dat haar taak erop zit. ‘Voor wat betreft kinderrechten, is er geen werk meer voor je.’ Wat blijkt? In de nieuwe Commissie zitten veel belanghebbenden die erbij gebaat zijn het tegenovergestelde van Roelie haar werk te bereiken: een pro-adoptiebeleid. Roelie Post loopt tegen een onzichtbare muur op. Op tal van manieren wordt het haar onmogelijk gemaakt om haar werk uit te voeren.

AGAINST CHILD TRAFFICKING

“Verschrikkelijk!”, zegt Roelie. “Ik had me ingezet voor kinderrechten en dit was mijn dank. Bovendien wilde ik helemaal niet weg en konden ze me ook niet zomaar weg krijgen. Ambtenaar bij de Europese Commissie blijf je. Ze konden me niet zomaar ontslaan.”

Zo wordt door de Europese Commissie een detacheringsconstructie bedacht om haar te laten werken voor de nieuw op te richten ‘NGO Against Child Trafficking’. (Een NGO is een Niet-Gouvernementele Organisatie, onafhankelijk van de overheid – red.).

Roelie: “Heel vreemd natuurlijk, want ik kon zo, betaald door de Europese Commissie, werk verrichten dat tegen hun nieuwe belangen inging.” Met de hoop dat ze door een zure appel heen moet bijten en wachten tot er over vijf jaar weer een nieuwe Commissie wordt benoemd, die hopelijk haar inzet weer gaat waarderen, brengt ze tien jaar door in haar huis in Brussel, pal naast het hoofdkwartier. “Hoewel dat niet was hoe ik het gewild had, heb ik toch goed werk kunnen verrichten. Het is ons gelukt verschillende kinderen weer in contact te brengen met hun ouders, bijvoorbeeld in Ethiopië.”

BEDREIGD EN BESPIONEERD

In 2014 komt er een einde aan haar detachingscontract. Met opgeheven hoofd loopt Roelie het hoofdkwartier in Brussel weer binnen. “Er was niemand die me welkom heette. Het gebeurde zelfs, op het moment dat ik de lift in stapte en een bekende zag, hij onmiddellijk uit de lift stapte. Ik werd volledig genegeerd. Ik kon plaats nemen in een kantoortje waar ik ondergewaardeerd werk moest verrichten van nog geen kwartier per week. In diezelfde periode merkte ik dat iedereen mij eruit wilde werken. Ik werd bedreigd en bespioneerd. Het voelde zo onveilig, dat ik heb besloten te vluchten en onder te duiken.”

Roelie komt tijdelijk in Friesland wonen, in die onderduik. “Ja, en dan? Het werd een zware strijd.” Roelie zet zich in om onder de klokkenluidersregeling te vallen. Onder de regeling van de Europese

Commissie luidt ze in 2016 eerst intern de klokken. Als ze daar bot vangt, probeert ze het in het Europees Parlement en bij de Nederlandse regering. Als ook daarop geen reactie komt, en ze in augustus 2018 wordt ontslagen, maken verschillende Nederlandse politici zich hard voor haar. De voltallige Tweede Kamer ondersteunt de Motie Omtzigt, waarin de regering wordt opgeroepen een oplossing te zoeken.

BLIJVEN GELOVEN IN EEN GOEDE AFLOOP

Minister-President Mark Rutte, minister van Buitenlandse Zaken Stef Blok en minister voor Rechtszekerheid Sander Dekker willen hun vingers echter niet branden aan deze zaak. En het Ministerie van Justitie houdt zich van de domme, aldus Roelie Post. Op de momenten dat ze er doorheen zit, beurt ze zichzelf soms op. Door terug te denken aan alle geadopteerden die door Against Child Trafficking zijn geholpen.

“Toch blijf ik geloven dat deze zaak tot een goed einde komt. Ja, de lobbyisten zijn sterk en ik bevind me voor mijn gevoel vaak in Kafkaïaanse sferen, maar ik blijf goede hoop houden. Ik voel me soms als een David tegen Goliath strijden. Anderzijds heeft de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdzorg, in lijn met het destijds gevoerde beleid in Roemenië, de regering geadviseerd interlandelijke adopties te stoppen. En om in te zetten op lokale steun.”

Bovendien heeft Roelie extra hoop. “Onlangs nog kreeg ik van een anonieme bron ineens allerlei documenten gestuurd. Documenten waarin allemaal bewijst staat tegen één van de hoofdpersonen, die een belangrijke rol speelde in de adoptiepraktijken.” Binnenkort stuurt Roelie een brief naar Mark Rutte, met het verzoek om de zaak weer op te pakken.

“Het kan nog een maand duren, of misschien zelfs nog wel tien jaar, voordat het systeem kantelt, maar kántelen zál het!”, besluit ze.

